

3

Douane

Douane

Aan de orde is het **tweeminutendebat Douane (CD d.d. 25/09)**.

De voorzitter:

Ik heet staatssecretaris Van Oostenbruggen van harte welkom en natuurlijk ook de leden van de Kamer. Het debat is aangevraagd door mevrouw Van Eijk namens de VVD-fractie, dus ik geef haar als eerste het woord.

Mevrouw Van Eijk (VVD):

Dank je wel, voorzitter. Ik heb één motie en ik begin maar meteen, want de tekst is vrij lang.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bedrijven getroffen zijn door navorderingen door de Douane vanwege het overschrijden van hoeveelheid of waarde in de aanvraag van een zogenaamde "vergunning bijzondere douaneregeling";

overwegende dat deze navorderingen het voortbestaan van gezonde bedrijven in gevaar kunnen brengen;

overwegende dat een te lage inschatting bij de aanvraag van de vergunning de betreffende bedrijven geen enkel (fiscaal) voordeel verschaft;

overwegende dat wanneer bedrijven deze omissie zelf zouden hebben geconstateerd en verzocht zouden hebben om aanpassing, dit geen enkele consequentie zou hebben voor het bedrijf of de Douane;

verzoekt de regering onnodige navorderingen door administratieve omissies voor bedrijven te voorkomen door bij de Europese Commissie aan te dringen op:

- het opnemen in de Guidance Special Procedures van een voorbeeld van hoeveelheid-/waardeoverschrijding waaruit volgt dat dit met terugwerkende kracht kan worden hersteld;
- een wijziging van de Gedelegeerde Verordening van het Douanewetboek van de Unie zodat een hoeveelheid-/waardeoverschrijding als een verzuim zonder werkelijke gevolgen kan worden toegepast;

verzoekt de regering naar analogie van de City Jet-zaak (REM 01/2019) van de Republiek Ierland, bij de Europese Commissie te bepleiten dat de gunstige tariefbehandeling van toepassing blijft als de hoeveelheid/waarde is overschreden;

verzoekt de regering de Kamer te informeren over de voortgang in de periodieke stand-van-zakenbrief,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Eijk.

Zij krijgt nr. 88 (31934).

Mevrouw Van Eijk (VVD):

Voorzitter. In aanvulling hierop heb ik een vraag. Ik zie dat de staatssecretaris ontzettend veel werkbezoeken doet in en door het land. Ik ga ervan uit dat hij ook regelmatig in Brussel aanwezig is. Ik zou hem willen oproepen om dit punt mee te nemen in het eerstvolgende overleg dat hij met commissaris Hoekstra heeft over dit soort aangelegenheden.

Dank je wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Van Eijk. Dan geef ik het woord aan mevrouw Heite. Die spreekt namens de fractie van Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw Heite (NSC):

Voorzitter, dank u wel. Dan sta je in een keer tegenover je oud-collega Van Oostenbruggen in een heel andere hoedanigheid. Het kan verkeren.

Tijdens het commissiedebat heb ik een aantal belangrijke punten genoemd wat betreft de Douane. Laat ik beginnen met mijn vraag over de scanners. De staatssecretaris heeft in een brief aangegeven dat de aanbesteding van de scanners ingetrokken is zolang de resultaten van het TNO-onderzoek niet bekend zijn. Dat onderzoek ging over de koppeling met het douanenetwerk. Kan de staatssecretaris aangeven waarom de resultaten zo lang op zich laten wachten? Hoe verlopen de gesprekken met de commissie ten aanzien van de EU-subsidie? Wordt er uitstel verleend? Daar liepen we namelijk een risico, omdat het zo lang duurt.

Verder hoor ik graag van de staatssecretaris hoe de gesprekken gaan met de vakbonden over het opnemen van periodieke en continue screening als grondslag in de cao. Heeft de staatssecretaris, zoals beloofd, al contact opgenomen met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken om dit onder de aandacht te brengen?

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Heite. Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Rep, die spreekt namens de PVV-fractie.

De heer Rep (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik de voormalige staatssecretaris bedanken voor een goed commissiedebat. Deze staatssecretaris had deze portefeuille toen namelijk nog niet.

Dan de motie. De motie noemen we "Goed functioneren automatisch systeem Douane".

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat ons signalen bereiken vanuit het bedrijfsleven dat de Douane geregeld kampt met storingen in haar automatiseringssysteem;

verzoekt de regering op zeer korte termijn dit probleem op te lossen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Rep.

Zij krijgt nr. 89 (31934).

De heer Rep (PVV):

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Rep. De staatssecretaris kan in één keer door. Dus dan gaat de katheder voor hem omhoog en de microfoon aan. Dan geef ik het woord aan de staatssecretaris Van Oostenbruggen om een enkele vraag en twee moties te appreciëren.

Staatssecretaris Van Oostenbruggen:

Dank u wel, voorzitter. Laat mij beginnen met de vragen, en daarna doorgaan met de moties.

Allereerst de vraag van mevrouw Heite inzake de scanners. De vraag was: kan de staatssecretaris aangeven waarom de resultaten zo lang op zich laten wachten, hoe de gesprekken verlopen met de Commissie ten aanzien van de EU-subsidie en of er uitstel verleend wordt? Allereerst laat de uitkomst van het onderzoek naar veiligheid van scanapparatuur inderdaad wat op zich wachten, mede omdat op enkele onderdelen nader onderzoek noodzakelijk bleek te zijn. De resultaten worden inmiddels besproken met de departementen en de veiligheidsketen. Ik verwacht dat uw Kamer dit kwartaal geïnformeerd kan worden over de uitkomsten daarvan. Dit kwartaal duurt nu nog twee maanden en een beetje, dus sneller kan niet volgens mij. Dat is, denk ik, het belangrijkste. Er heeft overleg plaatsgevonden met de Commissie over de subsidie, de vertraging en de aanbesteding. De Commissie heeft begrip getoond voor de omstandigheden en heeft aangegeven dat de Douane een amendement kan indienen om uitstel te vragen. Dat is gedaan, en we wachten op dit moment op een reactie. Wij hebben dus vanuit ons gedaan wat kunnen doen.

Dan nog een vraag van mevrouw Heite met betrekking tot gesprekken met de vakbonden over het opnemen van periodieke en continue screening als grondslag in de cao.

Allereerst betekent een betrouwbare overheid ook dat de mensen die bij de overheid werken betrouwbaar zijn en dat ze integer en zorgvuldig omgaan met informatie die ze vanuit hun functie hebben. Juist die informatie maakt douaniers kwetsbaar. Laten we helder zijn: het is de frontlinie van het bestrijden van de invoer van illegale producten. Daar zitten natuurlijk hele onschuldige illegale producten bij — we krijgen meer dan een miljard pakketjes in te voeren elk jaar — maar tussen bananen zitten ook hele kwalijke zaken. Tegen drugshandel is het gewoon heel hard vechten. We hebben daar de afgelopen jaren verschillende maatregelen doorgevoerd om de medewerkers en de organisatie weerbaar te maken tegen criminele inmenging.

Een van de maatregelen is het versterken van de screening van medewerkers. Zo is bijvoorbeeld de VOG politiegegevens ingevoerd, voor een aantal functies, die verder gaat dan een normale vog. De Douane wil de toepassing van de VOG P, zoals die in de volksmond heet, ook uitbreiden naar andere functies. Gesprekken met de vakbonden hierover lopen nog, dus daar kan ik niet op vooruitlopen. Maar uiteindelijk vindt periodieke screening al plaats voor de boa's binnen de Douane. Periodieke screening is mogelijk, omdat hiervoor al een grondslag is opgenomen in de cao Rijk. Ik vind het beschermen van de Douane en haar medewerkers in ieder geval van groot belang. Ik zal me daarvoor inzetten, en dat moet ook proportioneel zijn. Op ambtelijk niveau is al contact geweest met Binnenlandse Zaken en Veiligheid en Justitie over de benodigde juridische grondslag om continu screenen voor de Douane als geheel mogelijk te maken. Ik zal hierover contact blijven opnemen met mijn collega bij Binnenlandse Zaken, die uiteindelijk gaat over het personeel binnen de rijksoverheid. Dat waren de antwoorden op de vragen van mevrouw Heite.

Dan kom ik bij de eerste motie van mevrouw Van Eijk. Vooropgesteld, douanevergunningen hebben tot doel bedrijven te faciliteren in hun activiteiten. Met een douanevergunning mag een onderneming onder bepaalde voorwaarden goederen invoeren zonder direct invoerrechten te betalen. De vergunning wordt verleend voor een specifieke hoeveelheid of waarde. Overschrijding van die hoeveelheid of waarde kan leiden tot een navordering. Ik ben me ervan bewust dat er bedrijven zijn die te maken krijgen met dergelijke navorderingen — die zijn niet mals; dat gaat niet over duizenden euro's, eerder over miljoenen — en dat dit in de praktijk disproportioneel kan uitwerken. De Douane zet daarom ook in op preventie. Uiteindelijk is het aanmelden van grotere hoeveelheden eenvoudig, en dit kan ook gewoon gedaan worden. Als je dus je administratie op orde hebt, dan kan je dit voorkomen als bedrijf. En door preventie vanuit Douane kunnen we in ieder geval zorgen dat fouten zo veel mogelijk voorkomen worden. Ik zie de motie in ieder geval als oproep om die preventieve acties met kracht voort te zetten. Waar ik zelf vanuit mijn rol iets kan betekenen, bijvoorbeeld in Europa, wil ik mij daar zeker voor inzetten. Dat doen we ook al. U noemde specifiek Eurocommissaris Hoekstra. Deze gesprekken lopen.

Dan heb ik twee meer juridische punten over de inhoud van de motie. De motie vraagt om de guidance aan te passen. De guidance is een uitleg van Europese wetgeving. Daarvoor moet dus eerst de wetgeving worden aangepast. Het zou wel mooi zijn als wij Europese wetgeving middels eigen guidanceregels zouden kunnen aanpassen. Het is dus echt eerst de wet, dan de guidance. Maar als de wet wordt

gewijzigd, zetten wij ons er uiteraard voor in om dan ook de guidance aan te passen.

De motie noemt ook de City Jet-zaak. Daar wil ik wel even op ingaan. Het gaat daarbij om casuïstiek die inhoudelijk vergelijkbaar is met de Nederlandse situatie, maar een analoge toepassing daarvan is echt niet mogelijk. Zoals ik al zei, speelt deze problematiek breed in Europa. Maar de City Jet-zaak an sich is wel echt een zaak op zichzelf. Die ging over de registratie van een toestel. Hier hebben we het vooral over de waardeoverschrijding. Als wij elkaar met deze opmerkingen goed begrijpen, kan ik de motie oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Mevrouw Van Eijk knikt. Dat betekent dat de motie op stuk nr. 88 oordeel Kamer heeft.

Dan de motie op stuk nr. 89.

Staatssecretaris Van Oostenbruggen:

De motie op stuk nr. 89 is van de heer Rep. Allereerst is wat mij betreft elke verstoring in de ICT van de Douane er één te veel. De Douane realiseert zich zonder meer dat een optimale digitale ondersteuning van het logistieke proces vraagt om een hoge beschikbaarheid. Daar wordt ook aan gewerkt. Het is de ambitie om de beschikbaarheid van de systemen niet alleen te verhogen, maar ook uit te breiden. We zijn in zes jaar tijd van 300 miljoen naar 1 miljard pakketjes gegaan, zoals ik al zei. Je ziet dat het volume dat wij verstouwen — ik denk dat dat hier wel het juiste woord is — toeneemt. De verwachting is helaas dat dat ook blijft toenemen. Het is vanuit ondernemersperspectief natuurlijk een heel goede zaak dat er veel ingevoerd wordt, maar we moeten er hard aan werken om onze ICT up-to-date te houden.

In samenwerking met de Belastingdienst is de Douane op meerdere fronten bezig om knelpunten weg te nemen. Dat gebeurt onder meer met een taskforce die daarvoor in het leven is geroepen, waarbij gekeken wordt zowel naar het heden als naar de toekomst. Het volledig loskoppelen van de ICT-infrastructuur is op dit moment geen realistisch perspectief, in ieder geval niet op de hele korte termijn. Als ik de motie zo mag lezen dat die dient ter ondersteuning van lopende en nog uit te voeren verbetermaatregelen van de ICT, kan ik de motie uiteraard oordeel Kamer geven. Om iedereen een klein beetje gerust te stellen die een politieke weging moet maken wat betreft deze motie, zeg ik dat we hard bezig zijn om de Douane toekomstbestendig te maken op het gebied van ICT en alle processen daaromheen.

De voorzitter:

Ik zie meneer Rep knikken en daarmee bevestigen dat de uitleg van de staatssecretaris past bij zijn duiding. Dat betekent dat de motie op stuk nr. 89 ook oordeel Kamer heeft.

Staatssecretaris Van Oostenbruggen:

Dan zijn we volgens mij gereed.

De voorzitter:

Volgens mij ook. Dat is het einde van het tweeminutendebat Douane, met dank aan de staatssecretaris en de leden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik schors een kort moment om zo meteen te hervatten met het tweeminutendebat Politie.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.